

2019:43

Vinslövs kyrka - installation av högtalaranläggning

Antikvarisk medverkan, 2019

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

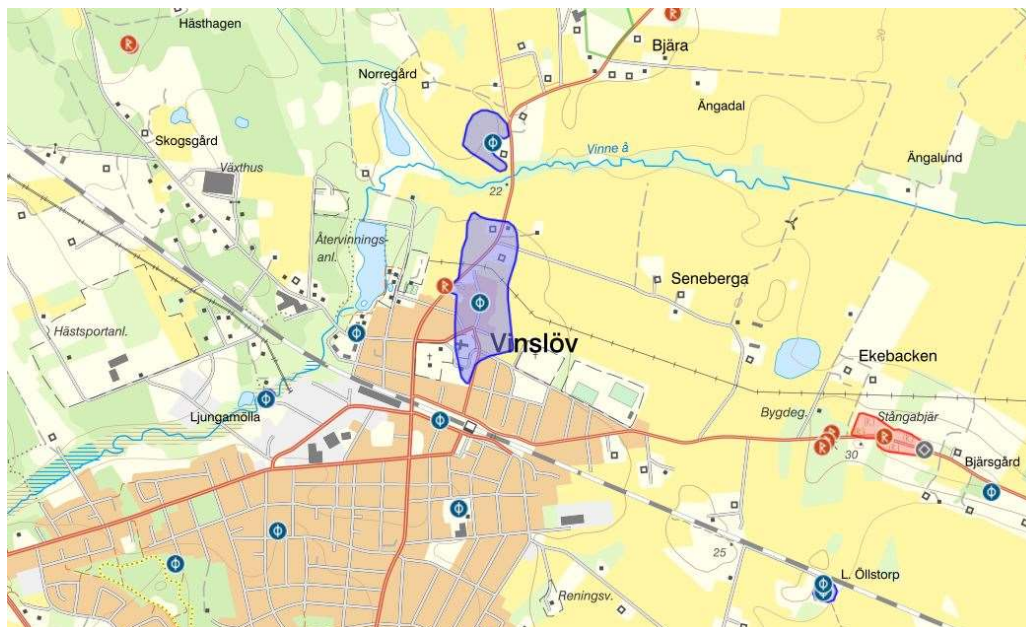
Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Tomegapsgatan 22
223 50 Lund

www.regionmuseet.se

© 2019 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2019:43
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Utblick över kyrkorummet från läktaren mot koret efter avslutade arbeten.
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Kartbilden visar ett utklipp ur fornminneskartan över Vinslöv. Det södra av de blå partierna motsvarar Vinslövs bytomts utsträckning enligt 1720-21 års karta. Här ligger Vinslövs kyrka och den äldre delen av kyrkogården. Sambället har sedan järnvägens ankomst på 1860-talet utvecklats söderut längs med järnvägen, och senare under 1900-talet åt sydväst mot väg 21 mellan Kristianstad och Hässleholm. Kartbilden är hämtad från Riksantikvarieämbetets tjänst försök: <https://app.raa.se/open/forsok/>

Sammanfattning

Under hösten 2019 har en ny högtalaranläggning installerats i Vinslövs kyrka. Installationen omfattar nya högtalare och en pulpet för samordning av befintliga styrenheter.

Administrativa föreskrifter

Objekt	Vinslövs kyrka
Socken	Vinslövs socken, 1140
Kommun	Hässleholms kommun, Skåne län
Regionmuseets dnr	K12.30-355-19
Länsstyrelsens beslut	2019-09-19, dnr 433-28766-2019
Byggherre/beställare	Vinslövs församling
Arbetshandlingar ljud	Ljudkanalen i Vinslöv
Arbetshandlingar bygg	Andreas Månsson, Lunds stift.
Installation ljud	Ljudkanalen i Vinslöv
El	Vä El AB
Snickeri	Folkes bygg AB, Nyeby bygg levererade styrpulpeten
Måleri	Bengt Scharfe
Antikvarisk medverkan	Regionmuseet Kristianstad

	gnm Åsa Eriksson Green
Byggnadstid	Hösten 2019
Antikvarisk slutbesiktning	2019-11-07
Rapport granskad av	Linn Ljunggren

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Vinslövs kyrka byggdes på 1140-talet och bestod till en början av långhus, kor, absid och brett västtorn. I absiden, koret och på triumfbågen finns bevarade romanska målningar, sannolikt tillkomna under 1100-talets andra hälft. Målningarna har tillskrivits den så kallade Vinslövmästaren, vars namn är ett anonymnamn som kan dölja en målarmästare eller verkstad. Det finns teorier att just denna mästare var av utländsk härkomst på grund av målningarnas höga kvalitet och valen av motiv.

Valvslagningen över både långhus och kor är sekundär vilket gjort att romanska målningar bevarats ovan kyrkans valv, synliga från vinden. Över koret finns medeltida takstolar av ek, över långhuset består takkonstruktionen delvis av medeltida delar. I övrigt är takkonstruktionerna mer sentida. En sydlig korsarm byggdes under sent 1800-tal och en nordlig motsvarighet ersatte 1916-18 en tidigare utbyggnad som tillkommit under 1700-talet.

Installation av värmeledningar under 1950-talet gjordes under golvet mellan norra korsarmen och koret. 1966 förnyades kyrkans elanläggning.

Under en större renovering på 1970-talet byggdes en läktarunderbyggnad och ny barriär till läktaren. Bänkarna byggdes om såtillvida att enbart bänksidorna bevarades. Hörselslinga och värmeanläggning med nedsänkta konvektorer längs ytterväggarna tillkom vid samma tid. Tegelgolven i absid, vapenhus och sakristia lades om i 5 cm sättbruk utan fog, på en avjämnad yta av grus och armeringsnät. En arkeologisk undersökning återfann vad som sannolikt är absidens ursprungliga golv. Det ursprungliga golvet ligger 52 cm under det befintliga tegelgolvet från 1974. Kring 1980 installerades en ljudanläggning vilken ersattes 1995.

Utförda arbeten

Äldre högtalare, monterade i valvsvicklarna ovanför predikstolen har demonterats. Nya vita högtalare har monterats på sidoskeppens östra väggar, på ömse sidor om koret. Under vardera högtalaren har svarta basenheter till högtalarsystemet placerats. Styrenheten för ljudet var tidigare monterad på läktaren. Den bakre bänken i långhusets södra bänkkvarter har byggts om till en arbetsplats med styrpulpet. Här ryms styrning för ljud och ljus i en specialtillverkad trämöbel, med låsbara lock över den tekniska utrustningen. Möbelen är tillverkad i limfogad furu och målade med Ottossons lasyrolja blandat med grönumbra, titanzinkvit, guldockra och engelsk röd (framtagen för att vara samma färgsättning som bänkinredningen).

För att få plats med de nya högtalarna har psalmnummertavlorna och kandelabrarna på ömse sidor om koret fått nya placeringar längre norr- respektive söderut. Vid demontering blev väggarnas svärtade ytor uppenbara i relation till de vitare partier där inventarier skyddat väggytan. En varsam torrengöring med Wishabsvamp har gjorts för att i möjligaste mån sudda ut de skarpa kontrasterna mellan dessa ytor.

För installationerna har nya kablar dragits från centralenheterna ovanför läktaren, genom läktargolvet och via RWC i läktarunderbyggnaden. Via RWC har kabeln dragits genom väggen till kyrkorummet. Kabeldragningen i kyrkorummet har dolts i undergjutningen till golvplattorna (från 1970-tal) fram till bänkkvarteret och den nya styrenheten. Till högtalarna har kablarna, inklusive ny hörslinga, dragits längs med befintliga kablar över vinden. I valvsvickeln vid predikstolens ljudtak finns ett skvallerhål genom vilket kablarna förts ner till kyrkorummet. Här har kabeldragningar redan tidigare gjorts.

Kulturhistorisk bedömning av åtgärderna

Åtgärderna har genomförts med stor varsamhet och medvetenhet om kyrkans kulturhistoriska värden. Ingrepp har minimerats och tillägg har gjorts på ett diskret sätt. Ur kulturhistoriskt perspektiv är åtgärderna väl genomförda.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

2019-09-10 Ansökningshandlingar

2019-09-11 Kulturhistorisk konsekvensbeskrivning

2019-09-19 Länsstyrelsens beslut om tillstånd

Kristianstad 2019-12-06

Åsa Eriksson Green

Fotobilaga

Kyrkans bänkkvarter innan den nya styrpulpeten byggdes.

Överst till vänster; norra korsarmens östra vägg innan åtgärd. Överst till höger; södra korsarmens östra vägg innan åtgärd. De nedre bilderna är tagna av församlingen och visar samma väggtytor under demontering av inventarier när det blev tydligt hur smutsiga väggarna var.

Den nya styrpulpiten har byggts in i den bakre bänken i långhusets södra bänkevarter, med bibehållen yttre struktur. Inredningen underordnar sig bänkgavlarnas höjd.

Överst till vänster pekar den röda pilen på valsvickeln där nya kablar till högtalarna har dragits ner från vinden via en befintlig håltagning. Överst till höger syns högtalarinstallationen söder om predikstolen. Den nedre bilden visar norra korsarmen med nya installationer.

Utblick över kyrkan från läktaren mot koret efter att de nya högtalarna har kommit på plats.

Regionmuseets E-rapportserie 2019

Kulturmiljö

1. Felestad kyrkogård, Felestad sn, VP, Rebecca Olsson, 2019
2. Torrlösa kyrkogård, Torrlösa sn, VP, Rebecca Olsson, 2019
3. Sireköpinge kyrkogård, Sireköpinge sn, VP, Rebecca Olsson, 2019
4. Norra Vrams kyrka – installation av brandlarm, N Vrams sn, AM, Kerstin Börjesson, 2018–2019
5. Glimmebodagården – installation av luftvärmepump, Brösarps sn, AM, Anna Rabow, 2018
6. Dalby kyrka, förhallen – invändiga åtgärder, Dalby sn, AM, Kerstin Börjesson, 2018
7. Tästarps kyrka – taktäckning, Tästarps sn, AM, Petter Jansson och Anna Rabow, 2016–2018
8. Gustav Adolfs kyrka – invändig renovering och ny solskyddstextil, Helsingborg, Maria Sträng, 2018
9. Västra Vrams kyrka – Uppdatering VP, Västra Vram sn, Linn Ljunggren, 2019
10. Linderöd kyrka – Uppdatering VP, Linderöd sn, Linn Ljunggren, 2019
11. Äsphults kyrka – Uppdatering VP, Äsphult sn, Linn Ljunggren, 2019
12. Östra Vram – Uppdatering VP, Östra Vram sn, Linn Ljunggren, 2019
13. Fredriksdals herrgård – invändig renovering, tillgänglighetsanpassning och utrymningstrappa, Helsingborg, AM, Maria Sträng, 2018-2019
14. Banckska villan – Kv. Ruuth 52, Helsingborg, VP, Anna Rabow, 2019
15. Bjällerups kyrka – utvändigt renovering, Bjällerups sn, AM, Anna Rabow, 2019
16. Hörja kyrka – Uppdatering VP, Hörja sn, Linn Ljunggren, 2019
17. Lokstallarna Kristianstad – Nu och i framtiden, VP, Kristianstad sn, Helene Stalin Åkesson och Kali Olsson, 2018-2019
18. Kviinge kyrka – omputsning tornet, Kviinge sn, AM, Linn Ljunggren, 2019
19. Silvåkra kyrka – åtgärder på valv, kalkmåleri och tillgänglighetsanpassning av vindar, Silvåkra sn, AM, Kerstin Börjesson, 2019
20. Burlövs kyrka – invändig renovering, Burlöv sn, AM, Petter Jansson, Kerstin Börjesson, 2016-2019
21. Gunnestorps mölla – renovering av fönster, hätta och spira, Väsby sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2019
22. Västra Torups kyrka – renovering av torn, Västra Torups sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2019
23. Mattered kyrka – Uppdatering VP, Mattered sn, Linn Ljunggren, 2019
24. Stoby kyrkogårdsmur – lagning av murdel, Stoby sn, AM, Linn Ljunggren, 2019
25. Sankta Maria kyrka – renovering, Åhus sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2016-2019
26. Bergagården – takomläggning, Bjärred sn, AM, Linn Ljunggren, 2019
27. Östra Karaby kyrka – invändig renovering, Östra Karaby sn, AM, Kerstin Börjesson, 2016-2019
28. Dränghuset vid Örnäs – timmerarbeten mm, Örkened sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2019
29. Öja kyrka – renovering värmeanläggning och golv, Öja sn, AM, Kerstin Börjesson, 2017-2019
30. Lokstallet i Klippan – omläggning av tak, Klippans sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2019
31. Ekeby f.d. kommunhus – renovering av sydvästra fasaden, Ekeby sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2019
32. Källs Nöbbelövs prästgård, Källs Nöbbelövs sn, KU, Anna Rabow och Helene Stalin Åkesson, 2019
33. Brygghuset på Övarp 12:2, Norra Strö sn, AM, Emelie Petersson, 2019
34. Rivning av Nyvång 1:101 & 1:102 – ett gruvhus lämnar plats för skolbyggnation, Björnekulla sn, AM, Helene Stalin Åkesson och Kali Olsson, 2019
35. Ausås prästgård – åtgärder på östra längan, Ausås sn, AM, Anna Rabow, 2019
36. Skvaltån i Sillaröd – lagning av stomme och kvarnhus, Andrarums sn, AM, Anna Rabow, 2019
37. Tomelilla byagård – tak och byrning, Tryde sn, AM, Anna Rabow, 2019
38. Mötesplats Boketorp – ett stenkast från slottet och mitt i naturen, Brönnestads sn, PJ, Helene Stalin Åkesson, 2019
39. Örumshuset – lagning av tak och fönster, Hörups sn, AM, Anna Rabow, 2019
40. Trollatorpet – restaurering av ekonomibygnaden, Örkened sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2019
41. Norra Åkarps kyrka – larminstallation, Norra Åkarps sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2019
42. Vankiva kyrka – larminstallation, Vankiva sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2019
43. Vinslövs kyrka – högtalaranläggning, Vinslövs socken, AM, Åsa Eriksson Green, 2019

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AU-arkelogisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

